

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Vidéken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 278

TOLLHEGYEN.

— szeptember 21.

(Budapest és Prága.) Bácsai parlamenti körökből vett értesülés szerint a király a delegációk ülésének utánra halasztotta a csehországi utazását. A delegációk november közepén ülnek össze és az ülésnek december elejéig fog tartani. A delegáció ülésének idején a király Budapesten fog tartózkodni, aztán az osztrák kormány több tagja és az udvartartás nagy része elkíséri az uralkodót Prágába. A cseh főváros tanácsának küldöttsége járt báró Beck miniszterelnöknél közbenjárását kérni, nehogy a csehországi látogatás elmaradjon s a miniszterelnök közölte, hogy az uralkodó ezentúl évente bizonyos időt kíván tölteni Prágában. Prága tehát kötelező ígéret forrásában hozzájutott ahhoz, amije még Budapestnek nincsen meg, mert a legközelebbi múlt idők bizonyosságai annak, hogy a király nem minden évben kívánt bizonyos időt Budapesten tölteni. A csekhek közt Becknek ez a kijelentése, mely mindenestre erős vonatkozásban van a most kezdődő kiegyezési tárgyalásokkal, amikor az osztrák kormánynak ugyancsak szüksége lesz a cseh pártokra is, bizonyára megelégedést kelt. Koncessiónak fogják tekinteni, a minthogy az is. Természetesen még kérdés, hogy lesz-e ennek fejében részükrol is ellenszolgáltatás?

(Piaci drágasság.) Keservesen érez-
zük mindnyájan, hogy s debreceni piac nap-

ról-napra drágább. A megélhetéshez valóságos művészet kell. A közepes jóléléshez tisztas vagy, vagy nagy kereset. Kisebb tövedelemmel a husvéa csak ritkaság számba megy, ha pedig egyik másik családot egészséges szervezettel áldott meg végzete, az vagy nélkülöz, vagy konyhájára áldozva mindenét, a családi élet ezer apró kiadására, lakbérre és ruházatra nem jut semmi sem. Debrecen piaci drágaságával nem áll egyedül az országban. A többi nagyobb városok is érzik ezt a terhet. De míg másutt az illetékes körök minden kínálkozó eszközt felhasználnak a piaci túlkövetelések meggátolására, addig mi csak panaszkodunk, de sem erőnk, sem kedvünk nincs önmagunk bajain megengedett korlátok között segíteni. Nekünk az a nézetünk, hogy egy városnak kell olyan eszközzel bírni, mellyel az élelmi cikkek beszerzését megkönnyíti. Mert egy város nagy közönségét kitenni annak a veszedelmek; hogy minden jövedelmét a piac nyelje el és e mellett naponkint egy halom gorombaságot rakjon zsebre, oly igazságtalan dolog, — melyen okvetlenül — segíteni kell. A nagyobb városokban immár bizottságok ültek össze a piaci drágaság enyhítésére. E bizottságban a városi tanács és különböző szakkörök vesznek részt. Keresik, kutatják a piaci drágaság okait, keresve ezekre az orvoslást tudással és lelkiismerettel. Nem kívánjuk mi azt, ami régen volt, hogy a tanács határozta meg az élelmiszerek eladási árát. De nem akarunk e tekintetben ez alkalommal még vezérelveket sem közölni a piaci

drágaság megszüntetésére. Ha azonban az illetékes körök bele mennek ezen kérdés rendezésébe, szivesen felsoroljuk nemcsak idevonatkozó észrevételeinket, hanem tért nyitunk mindazoknak, kik ezen ügy megvilágítását szükségesnek tartják.

A kötelező biztosítás baleset ellen.

— szeptember 21.

Minél nagyobb az ipar és a forgalom, annál több a baleset. Ez szomorú, de szinte magától értetődő következménye annak, hogy az emberek a föld felett és alatt nap-nap után fokozódó buzgósággal és vakmerőséggel hajhászák a kenyeret. Számtalan iparágban, amelyekben a munkás csaknem állandóan kockáztatja életét és épségét, bizony nem áll arányban az e nagy kockázattal. A bányász, a hajós, a cserepes, a gépmunkás soha nem tudja mikor reggel munkába mén, hogy élve vagy éppen kerülte haza? Dacára annak, hogy iparunk még oly fejletlen, tízezer számra fordulnak elő nálunk az ipari munkával a balesetek évente, de nem ritkák a tömeges szerencsétlenségek sem, különösen gyáraknál építkezéseknél és bányáknál.

A külföld ipari államaiban már évtizedes múltja van annak a baleset biztosító törvénynek, amely minden valószínűség szerint a legközelebbi ülés-
szakban kerül a magyar törvényhozás

Dalok.

I.

Idegenben.

Száll az alkony, száll az éjjel
Csend van még az ág se mocsan...
Ott kószálok édes anyám
Szegényes kis házatokban.

Sorra járok minden helyet,
A kis kertet, az utcákat...
Száll az alkony, száll az éjjel,
Rám borul a csend, a bánat.

II.

Daru madár...

Daru madár utban van már,
Messzire száll innen el;
Kopár vidék, tartott határ!
Édes szívem mond mi lett?
Meggérdezem azt, az egyet
Hova száll ott legelül...
Hajh! mert én is nemsokára
Megyek, de csak egyedül.

Bus utamban, egymagamban
Láttok ugy is engemet.
Páros darvak várjatok hát
Várjatok meg, ha lehet!

Várjatok meg, óh azért is
Indulok én nehezen...
Barna leánykám ajakától
Végso búcsúm most veszem.

Csontos Kálmán.

MEGKÉSETT FECSKÉK.

(Úti jegyzetek a múlt nyárról.)

Írta: E. Nagy Ignác.

Ugy látom, hogy D'Aericourtnál (a francia-német határon) nemcsak az indóházban hórühorgos öles nagy német zsandár faggatja s vallatja hosszasan a Franciaországból érkező utasokat, — mindegyikben egy-egy Elsassba küldött emissáriust sejtven (amint az velem is megtörtént), hanem az ottani D. Reichszollamt is ép oly boszantó kicsinyes szimatolással turjá fel a kézipodgyászt, — de a feladott málhát meg már épen hetekig tartó valóságos vesztegzár alá helyezi, — így esett meg az a furesa dolog, hogy még julius hó végén Le Croisieből, Szent Annéből, Nantesből, Párisból és Schwajzból írt soraimat, melyeket málhámhoz csomagolva küldöttem hazafelé és amelyek az uborkaszézonra voltak szánva a mai napon, tehát már majdnem a tengeri hántás idején vettem kézhez.

De hát a fecskék is megkésnek néha tengereket átszelő hosszú utjokban s mégis jókor érnek s barátságos fogadtatásra lelnek

az ennyhébb vidékeken, — miért ne legyen szabad nekem is megkéssett fecskénk, — szerény soraim számára ugyanezt remélnem a nyájas olvasónál?

Le Broisic VIII. 24.

Teljes hét óráig tartott, míg a gyorsvonat a Szajna melletti Babilonból kiröpi-tett bennünket Nantesba.

Bretagneban voltam tehát, abban a rejtelmes szép mese országban, melyért már mint gyermek ifju annyira lelkesültem, száz-szor is elolvastva Duma breton regényeit, — a hova később is annyira vágytam (Pierre Loti ábrándos babonás tengerparti történetei után!)

Beleéltem magamat a Vindé és Bretagne hősieis küzdelmébe, melyet a royalismus védelmében végig harcolt a mindent nivelláló nagy arató gép — „a nyaktoló” ellen, — míg végre nemzeti hősieik vértanukká lettek, míg a csodás erejű Cadoudat György, a vitéz Charette, az ifju Jean Chouan, a nemes Lerschejaquelin is vagy Hoche golyóitól találva vérezték el a halmos cserjés ösvények — a sziklás szakadékok közt, vagy ók is kénytelenek voltak nyakukat (bizonyára érzéssel egy fejjel nagyobbak voltak az ellenzéknel) a szent Guillotine alá hajtani, melynek dícsőítésére még litániákat is énekelt a Canaille — pardon! a „Liberté-Egalité-Fraternité” grande nation-ja!

Nantesből Progneaux ur szives meghi-

szine elé. Nálunk ezen a téren eddigelé a leghetlenebb állapotok uralkodtak, se törvény, se kuriai döntvény semmiféle rendszert a balesetek tárgyában való ítélkedések körül nem állapítottak meg. Másképpen fogta fel a munkaadó felelősségét és kártérítési kötelezettségét a törvényszék, másképpen a tábla, másképpen a kuria. De nemcsak az egyes fórumok fogták fel ily különbözőképpen a balesetektől származó pereket, de más és más felfogás divik az egyes hatóságoknál is. Megesett, hogy a törvényszék bűnösnek mondott ki a vétkes gondatlanságból okozott emberölésért egyes munkaadókat, s kártérítés fizetésére is ítélte őket, míg a felsőbb bíróság, még az anyagi felelőség terhe alól is felmentette őket. Történt persze megfordítva is. Kolozsvárott például másképpen fogták fel a munkaadó felelőségét mint Budapesten vagy Pécsen.

Amidőn a törvényhozás a balesetbiztosítást törvénybeiktatja, ugyanakkor reformálnia kell a munkaadó erkölcsi felelősége körül való eljárást is.

Nagy hiány volt a törvénytervezetnél, mely a nem befejezett szaktanácskozás elé került, hogy abban a földmivesmunkásokról nem történt gondoskodás. A földmives munkások nálunk tiszter annyian vannak, mint az ipari munkások s emellett a tulnyomó többség sokkal rosszabb anyagi viszonyok között él, mint a kisebbség. Mindazonáltal a balesetek a földmivelnél aránylag éppen oly gyakoriak, mint az ipari munkánál s a falusi embert, ha baleset éri, amely a munkára alkalmatlanná teszi, valóban nem tehet egyebet, mint hogy kezébe veheti a koldusbotot. S mindezeknél fogva égetően szükséges az, hogy a földmives munkás is biztosítottassék ne csak betegség, hanem baleset ellen is.

A kereskedelmi miniszteriumban a

munkás betegségyező és balesetbiztosító pénztár tárgyában megtartott szaktanácskozás részben segített is a törvényjavaslat ezen hiányán, kimondván, hogy saját elhatározásukból a földmives munkások is beléphetnek a pénztárba, csak azt nem mondották ki, hogy e munkásokért a munkaadó ugyanazokat az anyagi kötelezettségeket vállalja magára, melyeket az ipari munkások munkaadója.

Sokkal nagyobb fontosságot tulajdonítunk Darányi Ignác földmiveltügyi miniszter azon kijelentésének, hogy a földmives munkások betegségyezéséről és balesetbiztosításáról belátható időn belül törvényjavaslatot fog benyújtani ő maga is, amellyel aztán egy csapásra meg lesz oldva ez a nagy szociális probléma. Ez a törvény egyik legnagyobb szerű, legderekabb intézményét a modern magyar államnak fogja megalapítani.

Itt az ideje, hogy tegyünk valamit a népért, melyet a mostoha politikai és gazdasági viszonyok miatt eddigelé sok tekintetben elhanyagoltak.

A politikai helyzet.

(Saját tudósítónktól.)

Budapest, szept. 21.

Minél jobban közeledik a képviselőház megnyitására napja, annál lázszabban szervezkednek a nemzetiségiek, akik nagy apparátussal akartak fellépni a kormány ellen.

Nemrégiben hírt adtunk arról, hogy a románok Budapesten országos klubot alakítanak s most megint megszabásu szervezkedésről adhatunk hírt. Ugyanis a szocialista földmiveltügyi szervezésének mintájára a románok is alakítanak egy paraszt-pártot. A belügyminiszter már jóváhagyta az 30-án lesz az alakuló gyűlés — Temesvárott.

A mozgalom élén Bizacez Döme nyomdász. Osváda László hírlapíró és Ponta Péter elesapott szocialista, — állanak,

A 30-iki nagygyűlés érdekében országos agitáció indult s a vezetők most mindent elkövetnek, hogy a 30-iki gyűlésen az ország minden románlakta vidékéről legyenek képviselők. A mozgalomban természetesen a román képviselők is részt vesznek.

(Magyar távirati iroda.)

Érdekes újtáson dolgoznak most a kereskedelmi miniszteriumban. Nem keveséről van szó, mint arról, hogy a bécsi távirati ügynökségeknek, amelyek eddig a magyar lapokat hírekkel ellátták, ajtót fognak mutatni. Ma Kossuth Ferenc nyilatkozott erről a kérdéssel a következőképpen:

Köztudomásu dolog, hogy a külföldi rendező lapudósítók állandóan Bécsben laknak; bécsi szemüvegen át nézik és látják mindazt, ami nálunk történik és bécsi felfogásnak hódolnak mindenben.

A nagy nemzetközi távirati ügynökségeknek (mint a Reuter, e Havas, a Stefani, a Wolf) állandó hiroadó szervezete is Bécsben van. Épp most fáradozom azon, hogy itt Budapesten külön megbízottakat alkalmazassanak ezek a távirati ügynökségek, még pedig ne csak alkalmilag, mint ahogy eddig is tették, hanem állandósítsanak napi hírszolgálatra Bécsből függetlenül.

A hírszolgálat említett módjának az volt a sajnos következménye, hogy birnennyire igyekeztünk is a lezajlott nagy küzdelem alatt gróf Apponyi Albert és én, a külföldi sajtóban, magyar hazánk igazát védelmezni, cikkeink hatását, mely néha momentán nagy volt, néhány nap alatt elmosta a bécsi áramlat, mely egész Európa lapjait állandóan elöntötte.

Achim mandátuma.

Izgalom Békés-Csabán.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, szeptember 21.

B.-Csabáról jelentik: Achim Andráshoz mandátumának megsemmisítése miatt óriási az izgatottság.

vására Trigava rándultunk, hol vendégszerető házi gazdánk (kinek acél művei s gyárai — mellékesen említve — egy egész kis városrészt kiterjedésűek) automobilját ajánlotta fel, hogy szétnézzünk jobbra is — balra is a rezényes tengerparton és a bűbajos érdekes vidéken.

Utunk baloldalán folyton a végtelen óceán, sziklás partjaival, jobb felől zöldelő dombok, azok majd mindegyikén a szélmalom, melynek vitorláit vígan forgatja a tenger felől jövő enyhe s mégis felhívó szellő.

Közbe-közbe egy egy jó karban levő várkastély — továbbá egy másik sziklára tömör kövekből épített szürke dűlődzsár — rom, — festői képet tár az utazó elé.

Egész Bretagneban, de zivált St. Mazaire és Carnac vidékén lépten nyomon az őslakó kelták emlékeire akadunk.

Itt egy 50—100 mézsá, kőlapokból összerakott — asztal alakú „druida” oltár, pár lépésnyire a sziklás domb oldalába beépített alagút szerű kőszir — a „dolmen”, — amolább a pázsitos síkból merően az ég felé kinyúló kőobeliszk a „menhir”, — mindannyi egy-egy a regék világát a jelenkorral összekötő emberi alkotás, mely büszkén dacolt a lefolyt évszázadok sötét tan érzedekekkel!

Es van-e a romantizmus iránt csak kissé is fogékony lélek, s kinek valóját mind ezek közvetlen szemlélése sokatlan édes varázssal ne ejtené rabul?

Am a kelták késő utódai a bretonok még ma is ősrégi idegen h. nyelvű nyelvűket használják s a frauciával aig élnek meg egymást.

De hogy is, midőn a breton azt mondja:

„Gompressan ket
Az Galleck:
Préguet préguet
Brezonnek!”

Ami franciául ennyit jelent:

„Je ne comprendi pas
Le français:
Partez, — partez
Breton!”

Megtartották XV. századbeli festői viseletüket (persze csak ünnepeken) melyről később szólunk, — megtartották a régi pogánykorra emlékeztető rejtelmes — mistikus babonához való hajlamukat, párosulva a mély vallásossággal végre átörökölték annyi évszázadokon keresztül azokat a bánatos kifejezésű — álmatag — a végtelen távolba révedező sötét kék szemeket, — (melyek nélkül igazi breton el sem képzelhető!) melyekkel tán még ma is a messze multat, a letűnt keita dicsőséget keresik, — az őshazát — ott a tengeren túl, — Britanniában, ahonnét őseiket az angolszászok s a kalóz normannok e sziklás partokra átszorították.

A legendák, a balladák mese országa ez, melynek hegye völgye vízhangzik a „biojose” (duda) mélabus siró — dudoló hangjaitól, — melyekkel az egyszerű, de mindig szomorú falubeli — tengerparti történeteket, vallásos románcokat, a nemzeti hős költeményeket kísérik!

Vagy nem elbájoló e a „petit Gregoir” legendája, két szegény fiút kis törpe léttére a szorongatott király (XVI. Lajos) nem akar felvenni gárdájába mondván „tu es trop

petit mon ami! Dam oui!” Igen uram! breton szójárás, ki erre beállt Jean Chuans a királyságot védő seregébe, ahol sok csatában feje felett sivitának el a golyók, míg az utolsó küzdelemben, ahol Chuan is elesett s már minden elveszett — az ő homlokát is keresztül furja egy eltévedt golyó.

Lelke a menyországban kopogtat, azonban szent Péter, kinek nagy arkangyalra van szüksége, elutasítja a kis törpét ismét azzal: „Tu es trop petit mon ami! Dam oui!” De most a nazareti maga vezetői őt be a menyország kapuin, mondván:

„Mon ciel de gloire
Est pour les petit's
Dam oui!”

Vagy a „petit navire”: a viharban sülyedő halászbarkában sorsot vetnek, hogy kivel könnyűség meg a hajó terhét. A sors egy kis hajó fiura esik, már várja őt tágra nyílt torokkal a bárka mellett ólálkodó rettenetes cápa, — de a végső pillanatban Szt. Anne hor (a bretonok védszentjéhez) folyamodik a kis hajófiu, ez meghallgatja őt, a vihar szünix, a hullámok elsimulnak, az ég-bolt kiderül s a bárka, vele a kis „navire” is megmentekül.

Száz és száz bűvös bájos, kedves, habár legtöbbször szomorú románc a csalfa tenger-ről, a háborúról, az élet küzdelmes voltáról, a szerelemről, hűségről, ki tudná mindezeket elsorolni?

Szóval az egész Bretagne maga a megtestesült lírai poesis!

Dam oui!

Bakos függetlenségi jelölt ablakait beverték. Botrányos incidensekben sincs hiány.

Achim ma d. e. sétaközben találkozott Fábry orsz. gy. képviselővel és Palatinus József szerkesztővel. — Achimmal volt néhány hive, a kik azért dühöngtek, mert Palatinus a lapjában erős kommentárokkal kísérte Achim mandátumának a Kuria által történt felüggesztését.

Achim a szerkesztőt megütötte, mire Fabry a revolverét elsütötte. A nagy zenebonát a rendőrség csak nagynehezen tudta helyreállítani. A hatóság Achim András ellen megindította a vizsgálatot.

A nagy izgatottság folytán **készenléte van a katonaság.** Nagy számú csendőrség cirkál mindenfelé.

A megsértett képviselőház.

Parlament és kaszárnya.

Kérjen bocsánatot az ezredes ur.

— Saját tudósítónktól. —

— szept. 21.

Ausztriában nagyon érdekes dolog történt tegnap. Egy Hofer nevű képviselő a Reichsrát ülésén panaszt tett egy ezredes ellen, mert ez tiszteletlenül fogadta őt, mikor egy közkatona érdekében népképviselői kötelességéből kifolyólag nála eljárni akart.

Egy másik képviselő erre azt indítványozta, utasítsák a hadügyminisztert, hogy parancsolja meg az ezredesnek, hogy eljárásáért, amellyel megsértette a népképviselőt, kérjen bocsánatot az illető képviselőtől és a képviselőház elnökétől.

Maga ez a határozat módfelett érdekes. Érdekes azonban az egész ügynek az előzménye is. Egy katona ugrógyakorlat közben sérvet kapott, az ezredorvos azonban kijelentette, hogy a katona szimulál. A katonának azonban nagy fájdalmai voltak és az ezredorvos véleménye dacára sem tudott járni. A szülők polgári orvost hívtak, aki sérvet állapított meg és erről bizonyítványt állított ki. Később egy egyetemi tanár is megvizsgálta a katonát és ez is sérvet konstatait, bizonyítványt is írt róla, sőt azt is bevette a bizonyítványba, hogy operáció szükséges. A katonarvos azonban megmaradt véleménye mellett, hogy a katona szimulál.

A szülők fekérsére Hofer képviselő erre elment a kaszárnyába, magával vitte az orvost és az egyetemi tanár bizonyítványát, és az ezredessel akart beszélni, hogy őt a dolog felülvizsgálatára kérje. A napos káplárnak odaadta a névjegyet és bejelentette magát az ezredesnél.

Az ezredes háromnegyed órát váratta a kapu előtt és nem adott választ. Erre a képviselő a napos őrmesternek adta át a névjegyet és újból kihagyatást kért az ezredestől. Erre jött az ezredesegédtsz, egy fthadnagy és a folyosón kikérdezte a képviselőt, hogy mit akar az ezredestől. A képviselő megmondta.

Erre újabb félórai várakozás következett. Végre kijött a folyosóra az ezredes és kerekén kijelentette, hogy a dologhoz csak a katona szüleinek van köze, különben pedig megmutatja majd annak a bitang közlegénynek, hogy mi történik azzal, aki holmi képviselővel akarja őt terrorizálni. Ezzel se szó, se beszéd, sarkon fordult és magára hagyta a képviselőt.

A képviselőház egyhangú határozattal kimondta, hogy az ezredes magatartása sértő volt a képviselőre, mivel minden képviselő nem csak jogosult, de köteles is minden honpolgár ügyében az illetékes hatóságoknál eljárni, tehát az ezredes ur kérjen bocsánatot.

KÖZIGAZGATÁS.

Adótárgyalások.

(Harmincegyedik nap.)

— szeptember 21.

Az adókievítő bizottság ma a következő polgárok adóját állapította meg:

Gerő Ezékiel ruhakereskedő 140 kor. Neulander Ignác ruhakereskedő 180 korona, Kepés és Friedmann 43 korona 75 fillér, Kósa Antal fűszerkereskedő 45 korona, 51 fillér, Pálmafai Pál kereskedő 90 korona, Gerstner Kálmán kereskedő 130 korona, Tóth Kálmán kereskedő 165 korona, Riehl József, Zelmos kereskedő 400 korona, Csanak József kereskedő 870 korona, Szabó Gergely gyümölcs kereskedő 3 korona, Petkovics Karolin gyümölcs árus 20 korona, Róth Ignác halkereskedő 40 korona, Radánovics János képkereskedő 65 korona, Nagy Béla kesztyűs 90 korona, Török Vilmos meszes 33 korona, Kaufmann Lipót meszes 94 korona, 44 fillér, Kraft Salamon ócskás 32 korona, Rózenberg Béni ócskás 60 kor. Oszterreicher Simon könyvkereskedő 25 kor. Kaszanyitzki Eadra kereskedő 80 korona, Ranunkel H. és fia kereskedő 1000 korona, Neuman M. ruhakereskedő 610 korona, Róth Mór kereskedő 60 korona, 50 fillér, Lefkovic Mária kereskedő 100 korona, 45 fill. Erber és Fleischmann kereskedő 1110 kor., Fisch testvérek kereskedő 400 kor., Mentze Henrik kereskedő 124 korona, Kálnai Lipót kereskedő 424 korona 40 fillér, Blumenstein testvérek kereskedő 116 korona, Grün Salamon kereskedő 80 korona, Guttman Cili kereskedő 50 korona 50 fillér, Végh Gyula sertéskereskedő 20 korona, Müller Herman szállító 100 korona, Lindenfeld József fuvaros 75 korona, Katz Jakab szállító 122 korona 40 fillér, Bernáth Jenő szállító 400 korona, Spitz Ignác szénkereskedő 45 korona, Jakobovics Henrik szénkereskedő 118 kor., Szentkirályi Tivadar nagytőzsde 578 korona, Glück Ede kereskedő 150 korona.

Az alkohol után — öngyilkosság.

Felakasztotta magát.

Öngyilkosság a téglavetőben.

(Saját tudósítónktól.)

— szept. 21.

Az alkohol csirája minden gonosz vagy rossz tettnek. Sokan pedig elkeseredésükben ehhez a méreghöz folyamodnak, mely pedig nem sugalmazhat semmi jót, sőt lassanként elemészttvén az idegeket szellemileg, erkölcsileg, testileg teljesen enerválja áldozatát. Ezután pedig mi következne más, mint a lelki meghasonlás és aztán az öngyilkosság.

Ismét egy ilyen szomorú esetről számol be a napi krónika.

Hatvanadik évét járta már Zakar Ferenc téglavetői lakos. Az Eg hosszúra nyújtotta élete fonalát. Háza, szerény vagyonszája s családja módot nyújtott neki arra is, hogy hosszú életének hátralevő napjait anyagi gondoktól menten élhesse le. És az öreg Zakar Ferenc mégsem volt boldog, mégsem volt megelégedett. Beteg volt, régebbi idő óta idegbaj gyötörte, amely elviselhetetlenné tette rá nézve az életet.

Elkeseredésében az utóbbi időben az itálnak adta magát. Az idegölő alkohol percekre s órákra csillapította fájdalmait, de egyuttal siettette idegeinek teljes tönkremenetelét. Az öreg ember gyógyíthatatlannak hitte baját, a mely minden hátralevő napján csak újabb gyötrelmeket szerez számára.

Mind többet foglalkozott a halál gondolatával, míg végre teljesen megbarátkozott vele. — Meggyőződésévé vált, hogy csak a

halál hozhat bajára orvosságot. Maga keverte hát azt. Tegnap hajnalban a régi városi téglavetőben levő házának padlásán felakasztotta magát. Mire reá találtak, már halott volt.

NAPI HIREK.

Maáról-napra.

— szept. 21.

Szüretelünk nem sokára,
Szüretel a kormány,
Az osztrákok szölleijéből
Kis mustot sajtolván.

„Nem egyezünk!” ez a beszéd
Bohó osztráktól jó...
Ugy látszik hogy Ausztriának
Savanyú a szőlő.

Mi pedig a szüret előtt
Legyünk jó reménnyel,
Higgyük el, hogy lesz még nekünk
Szőlő lágú kenyérrel.

A H.-Böszörményi Bocskay szobor leleplezése elmarad.

Nem sikerült a szobor ércbeöntése.

(Saját tudósítónktól.)

— szeptember 21.

Váratlanul és kellemetlen meglepetésről értesül Hajdumegye, de különösen H.-Böszörmény közönsége az alábbi sorokból. A böszörményi Bocskay-szobor leleplezését a kitűzött időben nem tarthatják meg, bizonytalan időre el kellett halasztani.

A Bocskay-szobor bizottság Veszprémy Zoltán főispán elnöklésével múlt hó közepén Hajduböszörményben ülést tartott, melyen jelen volt a szobor tervezője Holló Barnabás szobrász-művész is.

A bizottság ezen a gyűlésen aggodalmaskodott a szobor miatt és kérdést intézett a szobrász-művészhez kész lesz-e a szobor és megtartható-e a leleplezés a tervezett időben, szeptember 30 án.

Holló Barnabás biztosította a bizottságot, hogy a szobor kész lesz e hó 30 á a és leleplezésnek mi sem áll útjában. A bizottság végül megállapodott abban, hogy Holló Barnabás értesíti az elnököt, mikor jöhetnek a szobor átvételére.

Azóta már hosszab idő telt el, de az értesítés nem jött. A leleplezéstől alig pár nap van még hátra és a szoborbizottság a legnagyobb bizonytalanságban volt, mi lesz a szoborleleplezéssel.

Veszprémy Zoltán főispán és Kovács Gyula alispán szerdán este, hogy végre megtudják mi történt a szoborral, Budapestre utaztak.

Csütörtökön délelőtt a főispán és alispán felkeresték Holló Barnabást és kérdést intéztek hozzá, mi lesz a szoborral.

Holló Barnabás tudtára adta a főispánnak, hogy a szoborleleplezést a kitűzött időben nem lehet megtartani, bizonytalan időre el kell halasztani, mert az ércbeöntés nem sikerült.

A főispán és alispán amilyen meglepetéssel, ép oly megdöbbenéssel vették tudomásul Holló nyilatkozatát.

Ezután Holló kíséretében elmentek az ércbeöntésébe, ahol meggyőződtek, hogy a szobor-leleplezés nem tartható meg e hó 30-ikán.

A főispán és alispán ma éjjel érkeztek haza és a szobor bizottság nevében intézkedtek, hogy a meghívottakat értesítsék a kellemetlen és bosszantó esetről, a bőszőrményi szobor-leleplezés elhalasztásáról.

— **Angolok Budapesten.** Budapestről táviratozzák: Az Eglu Club Budapestre érkezett tagjait ma délelőtt 11 órakor üdvözölte az országgyűlési függetlenségi és 48-as párt a Hungária-szállóban. Az üdvözlésen a kormány tagjai közül Kossuth Ferenc és gróf Apponyi Albert miniszterek is résztvettek. Az angol vendégek ma este a Vigszínházba mennek, végig nézik a „Riquette” előadását, mely után a színház igazgatósága tiszteletükre bemutatja az „Ocskai brigadéros” első felvonását külön zeneszám-betűtettel. A kormány az angol vendégek tiszteletére szombaton, e hónap 22-én este fényelő órák az Országos Kaszinó helyiségeiben díszbédét ad, melyre a meghívókat ma küldötték szét.

Délután az angol vendégek Kossuth és Apponyi vezetésével a Kerepesy-uti temetőbe vonultak és megkoszorúzták a Kossuth Lajos sírját. Micklen, londoni ügyvéd, Kossuth Lajos jóbarátja, mondott ez alkalommal magható beszédet.

— **Felhívás.** A hajdúvármegyei függ. és 48-as párt megalakítására 1906. július 10-én egy előkészítő bizottság küldött ki. E bizottság tagjait, valamint a megyebeli függ. és 48-as pártok és olvasóköri vezetőségét és az érdeklődő független elvű polgárokat e helyen is meghívjuk a Debrecenben, 1906. szeptember 24-én délelőtt 4 órakor az „angol királynő” éttermében tartandó előkészítő értekezletre. Kérjük szíves és pontos megjelenésüket. Hajdúhadház, 1906. szeptember 6-án Veszprémy István, végrehajtó bizottsági elnök. Simon Károly, jegyző. Bajdor János, jegyző.

— **Meghívó.** A debreceni jótékony nőegylet szeptember 23-án délelőtt 1/2 11 órakor a nőipariskola nagytermében választmányi ülést tart a következő tárgysorozattal: 1. Szövetségek ügyében határozat hozatal. 2. Szegényügy rendezés. A választmányi tagok szíves megjelenését kérem. Debrecen, 1906. szept. 20. Veressné Szathmáry Teréz, elnök.

— **Véletlenül meglőtt katona.** Kolozsvárról távirják: Az itt állomásozó 62-ik gyalogezred 9. százada ma reggel életpiltással gyakorlatozott. Az egyik golyó véletlenül találta Szabó József közlegényt. A szerencsétlen tüstént szörnyethalt. A vizsgálat megindult.

— **A haladó iparosok asztaltársasága** folyó hó 23-án délelőtt 11 órakor a szokott helyen gyűlést tart, hová a tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

— **A polgármester ur figyelmébe.** Makóról írják: Farkas József Makó város polgármestere a városi képviselőtestülethez indítványt nyújtott be a hatósági mérszár-szék felállítására. Ez ügyben a városi képviselőtestület a legközelebbi gyűlésében határoz. Nálunk sem mérik a húst olcsóbban, mint Makón, Debrecen polgármesterétől hasonló intézkedést várunk. — Ujabb példával szolgál Kolozsvár is. Kolozsvár városa ugyanis átiratot intézett Debrecenhez kérve, támogassa őket és hasonló felterjesztést intézzen a miniszterhez, melyben kérik, hogy a jószágállomány érdekében tiltsa be az 1—2 éves növendék jószág vágatását. Kolozsvár a törvényhozás eme esetleges intézkedésével akarja ellensúlyozni a napról-napra ijesztő módon felszökő husárakat.

— **Béreltető bizottsági ülés.** Hétfőn, 24-én délután 4 órakor az ipartestületen a béreltető bizottság Vetéssy Béla rendőrfogalmazó elnökletével gyűlést tart.

— **Gyűlés a színházi paszpartuk ügyében.** Ma délután a szűkebb körű színházi bizottság ülést tartott. Oláh Károly tanácsos azoknak a névsorát olvasta fel, akiknek a paszpartuk kiadását javasolja. Ezek a következők: Vég Gyula főkapitány, Oláh Károly városi tanácsos, dr. Boldizsár Kálmán főkapitány-helyettes, Aczél Géza városi főmérnök, Debreczeni Jenő gázgyári igazgató, Szikszay Gyula tüzoltó főparancsnok, Publik Ernő h. tüzoltó parancsnok. Sámly Béla színházi biztos, Bókásy Jenő, Gáspár Imre, Konez Akos, Lőránt József, Spos Béla, Szekely Imre, Scheppel Gyula és Than Gyula lapszerkesztők. A bizottság a javaslatot egyhangulag elfogadta.

— **A kovácsok kartellje.** E hó 25-én kedden d. u. 3 órakor a kovács szakosztály ülést tart az ipartestület helyiségében. Be fogják mutatni a kidolgozott egységes ár-szabályt. Valószínű, hogy elfogadják és ki nyomtatják, s így létre jön a kovácsok kartellje.

— **Az Emke gyűlése.** Az Emke debreceni fiókjának igazgatósága ma délelőtt Simonffy Imre kir. tan. elnöklésével ülést tartott, melyen jelen voltak Márk Endre, Bészler Károly és Péter Gábor. Az igazgatóság kimondotta, hogy a választmányt decemberi ülésre hívja össze, a mikorára a költségvetést is elkészítik. A közgyűlés megtartását január hóra tűzték ki. Néhány folyó ügyet intéztek el, mely után az ülés véget ért.

— **Az idei sorozások.** A fősorozások az idén szokás ellenére október és november hónapokban lesznek. A besorozott újoncnak december 31-én kell bevonulniuk.

— **Vizsgálat a színházban.** A színházi állandó tűzvizsgáló bizottság Körner Adolf tanácsos elnöklésével a színház összes helyiségeiben tűzrendészeti szempontból vizsgálatot tartott.

— **Utóállítás.** Ma, pénteken délelőtt a pavillon laktanyában utóállítás volt. Tizenkilenc hadkötelek közül kilencet soroztak be, ezenkívül 7 apát mutatnak be, kik közül ötöt keresetképtelennek nyilvánítottak.

— **Nyilvános elismerés és köszönet** Dr. Ábrahám Dezső országgyűlési képviselő ur közvetítésével Löwy Bernát ur tandíját 10 koronát a rabsegélyző egylet javára engedte át, amit midőn itt a nagy nyilvánosság előtt elismerék, azért az egylet vezetősége nevében ezennel köszönetet is mondok. Debrecen, 1906. szept. 20. Csiky Lajos rabs. egyleti titkár.

— **Állatkiállítás Bukarestben.** A román nemzeti kiállításon nemcsak a magyar ipar van képviselve, hanem a földmívelésügyi miniszterium támogatása folytán bemutatják a magyar őstermelést is. A jövő hó folyamán Bukarestben állatkiállítás lesz és ezen a magyarországi bizottság határozatából be fogják mutatni a legkiválóbb magyar tenyésztők legszebb tenyészállatait. Első sorban a magyar luxuslo megismertetése céljából két négyes és két kettesfogót mutatnak be, továbbá miután magyar igáslovakra is van ott kereslet muraközi és magyar eredetű ardemezi igáslovakat. A kiállításra legjobb szarvasmarhagulyáinkból leküldenek egy törzs simmenthali telivért (minden egyest más-más tenyésztőtől), egy törzs félvér- és egy törzs telivér-pinzgaunit, egy törzs magyar ulti kerestezést és végül több magyar bikát, husz kant a legjobb magyar mangalica tenyészeteiből és néhány kóst. Valamennyi állat az illető tenyésztők neve alatt fog szerepelni. A fogatokhoz való kocsik és lószerszámok természetesen magyar készítmények lesznek. Az állatokat, mielőtt leküldik Bukarestbe. Derányi Ignac dr. földmívelésügyi miniszter

meg fogja szemlélni. Arról értesülünk, hogy a földmívelésügyi miniszter felhívta Debrecen városát, hogy a bukaresti kiállításra küldjön a város híres méneséből néhány lovat. A város Markovits „ménesmester felügyelete mellett 4 lovat küldött a kiállításra. A lovak szállítási és ellátási költségét a földmívelésügyi miniszterium fedezi.

— **Tolvaj, aki segítségért kiált.** Kukoricára éheztek meg tegnap este Bujdosó János és Legaláb István csavargók. Elmentek hát az éjjel Papp István kukorica földjére és egy zsákot tele töltöttek jó fajta kukoricával, mikor a zsák már tömve volt és Bujdosó a vállára vetette. Legalábnak az osztozkodás jutott az eszébe és eziránt kérést intézett társához.

— **Mit kapsz belőle, mordult fel a kérésre, Bujdosó, — hát semmit sem.**

Ez sehogyan sem fért Legalábnak eszébe, és követelte, hogy a zsák tartalmának a felét adja neki Bujdosó. Az azonban hallani sem akart róla.

— **A zsák az enyém, mondta, — az enyém hát az is, ami benne van.** Szóbeli lett és utóbb pofonok kezdtek csattogni, a pofonokat Legaláb adta és Bujdosó kapta. A szünni nem akaró csattanásokra Bujdosó segítségért kiáltott a saját vesztére, mert azt meghallotta egy lovasmezőőr, aki a helyszínre nyargalt és kérdést intézett Bujdosóhoz, hogy mi a baj. Természetesen, mind a ketten egybehajszóan ki nyilatkoztak, hogy nincsen semmi baj. Baj azonban még is csak volt, mert nem tudtak semmit mondani a kukoricával telt zsákra vonatkozólag, amikor a mezőőr erre nézve intézett hozzájuk kérdést. Így aztán a mezőőr mindkettőjüket a Csapó utcában levő mezőrendőrségre kísérte, ahol bevallották, hogy a kukoricát úgy lopták. A rendőrség a tolvajok ellen az eljárást megindította.

— **Lopás.** Kovács Péter hízalójából az éj folyamán ismeretlen tettesek 6 darab kappant és 3 darab jereit elloptak. A rendőrség a nyomozást megindította.

— **A Jókai utcán levő kút környéke** az esős idő beálltával valóságos sártengerre vált. A feneketlen sárban alig lehet a kútát megközelíteni, s a közlekedés is nehézségekbe ütközik. A városi tanács és mérnöki hivatal figyelmét felhívjuk erre az állapotra.

— **Hanyag szabómesterek.** Makóról írják, hogy ott a szervezett szabómunkások szakegylete feljelentést tett 17 szabómester ellen az iparhatóságnál, mert a mesterek munkáikat a betegsegélyzőpénztárba nem iratták be s így ezek a munkások a pénztártól nyújtott előnyöktől elesnek. Az iparhatóság megiette a szükséges intézkedéseket.

— **Miért késnek a vonatok?** A magyar királyi államvasutak alkalmazottainak két évvel ezelőtt kitört sztrájkját megtörte a kormány. A vasutasok anyagi helyzetén azóta javítottak, de szolgálati beosztásuk, tulterhelésük miatt állandóak a panaszok. A vasutasok nincsenek megelégedve helyzetükkel és ezt számos gyűlésen, értekezleten ki is fejezték. Kiváltképpen a forgalmi személyzet panaszokdók nehéz szolgálatára, tulterhelése miatt. A vasutasok mindenestre igyekeznek javítani helyzetükön. A sztrájk fegyveréhez azonban nem nyulhatnak. Az nem hozná meg a kívánt eredményt. Olyan esz-közöz nyulnak tehát a vasutasok, amey már az olasz vasutasokat is győzelemre juttatta. Betartják az üzletszabályokat és a forgalmi rendelkezéseket s ez a elhatározásuk veszedelmesebb még a sztrájknál is. A közönség egy idő óta tapasztalhatja, hogy az összes vonatok állandóan és rendszeresen késnek. Ennek az oka nem más, miathogy a vasutasok egy része némely tekintetben már is alkalmazni kezdi az olasz módszert. A vonatok elindulásának, üzembetartásának olyan szabályai vannak, amelyeket ma egyáltalán nem tartanak be. Az élet, a gyakorlat megtanította a vasutasokat egy könnyebb, egyszerűbb, gyakorlaubb eljárásra és így nem is követelik tőlük a szabályzatok pontos be-

tartását, mert ez azt jelentené, hogy a vonatoknak minden állomáson közel egy óráig kellene vesztegelniök, míg a fűtő, a gépész, a vonatvezető, a kalauz és a kocsivizsgáló az összes előirt elővigyázati intézkedéseket megtennék. A menetrendet, amelyet a gyakorlat alapján állítottak össze, betartani nem lehetne. Olaszországban sikerült a vasutasoknak ezen a módon kivívniök kívánságaikat. Most a magyar vasutasok is ehhez a fegyverhez akarnak nyulni. Fokozatosan már meg is kezdik és bizonyos tekintetben már is megszoknak a szabályokhoz. Ez vonatknak állandó 20—25 pernyi késését okozza és csak az kell, hogy minden vasutas szigorúan betartsa a szabályokat és a közlekedés lehetetlen lesz. Az üzletvezetőségek hivatalosan még nem szereztek tudomást a mozgalmról, de azért az igazgatóság utasítására már is mindent megtesznek, hogy a vasutasokat szándékuk és tervük megvalósításától elterítsék.

X LETZTER JOZSEF fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac utca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképfelállítás a műterem kapubejárásánál levő kirakatban.

X Az Arany Bika kávéházban minden este előgányzene.

Kirabolt községi adópénztár.

Hajdudorog szenzációja.

Eltűnt 12.000 korona.

Sikkasztás vagy rablás?

(Saját tudósítónktól.)

— szapt. 21.

Vakmerő, részleteiben megfoghatatlan ügyességgel végrehajtott betörés történt ma virradóra a közeli Hajdudorogban. Eddig ki nem derített tettes, talán tettesek behatoltak a község házára és az adópénztárt a legutolsó fillérig kirabolták. A pénztárban óriási összeg volt. Minthogy általában most folytak be az adók Hajdudorogon, közel tizenháromezer koronát tartalmazott a pénztár, melyet éppen a napokban szolgáltatott volna át az állami adóhivatalnak. Ez az óriási összeg tűnt el az éjszaka.

A betörés minden, legesekélyebb zaj nélkül történt, ugyannyira, hogy a közvetlen közelben tartózkodó rendőregénység sem hallott semmit. De viszont ez a különös körülmény az azonnal a legnagyobb erélyvel megindult nyomozás előtt kétségtelenné tette azt, hogy a nagyarányú betörést csakis a helyzettel ismerős, az ottani viszonyok teljes tudatában levő egyén követhette el.

E pillanatban egész határozottsággal még csak az állapítható meg, hogy a pénztár jelenlegi kezelőjét legalább is a vétkes gondatlanság terheli, ha csak ellene a megindult nyomozás és vizsgálat a már most is nagy mérvben felhalmozódott gyanúkat oly bizonyítékokkal ki nem egészíti, melyek a tett végrehajtásával fogják őt vádolni.

Ugyanis itt esetleg egy a betörés formájában elkövetett sikkasztás is foroghat fenn. A tett konstatálásával felszínre került ténykörülmények ezt is lehetővé teszik. A kérdés az, hogy idegen, vagy a már most is gyanúsított pénztárkezelő követte-e el a bűntettet, mely utóbbi esetben sikkasztás történt, azzal a különbséggel, hogy a bűntettet elpalástolni akarván — felnyitotta az ajtókat, — mely által a betörés lett nyilvánvaló.

Remélhető, hogy a nyomozás a lehető legrövidebb idő alatt teljes világot fog vetni a még most oly titokzatos esetre.

Az egész Hajdudorogot érthető izgatottságban tartó esetről tudósítónk a következőkben számol be.

Telik a pénztár.

A jó termés folytán a dorogi gazdák egymás után hordták a súlyos pénzeket még az ex lex idajéből rendezetlen adójukat a községi adópénztárba. Ennélfogva a pénztár szokatlan nagy összegeket tartalmazott. A debreceni pénzügyigazgatóság, melyhez a pénztár kimutatás felterjesztve lett — természetesen azonnal elrendelte a befizetett adóknak a debreceni állami adóhivatalba való beszolgáltatását. Holnap lett volna fogatósítva a rendelet és ma éjjel a pénztárt kirabolták.

A betörés.

Az adópénztár a község háza egyik szobáját foglalja el. A pénztár maga egy Wertheim szekrényből áll, amelynek a kulcsai a pénztár kezelőjénél vannak állandóan. Van ugyan a kulcsokból két példány is, de ez a másik példány a vármegyénél van letétbe helyezve. Mindezek dacára a pénztár ezekkel a kulcsokkal tegnapi-mára virradó éjjel ismeretlen tettes vagy tettesek felnyitották és az ott talált összes értéket, nevezetesen 12200 koronát papír és arany pénzekben, 79 kor. 89 fill. pedig ezüst és rézpénzekben magukkal vitték. Azonkívül az összes hányt vetett könyvekből iratokból konstatálható, hogy a betörőknek határozott szándékuk volt az összes értékeket elvinni.

A külső ajtókon szintén a pénztár kezelő kulcsaival jutottak keresztül. A külérőszaknak semmi nyoma.

A mellékszobában voltak a rendes éjjeli őrök, akik azonban kihalgatásukkor azt állították, hogy ők a legesekélyebb neszt nem hallották a pénztár felől és különben is többször kinéztek, de nem vettek észre semmit.

A nyitott ajtók.

A betörést csak késő reggel, a rendes napi munkáját az adóhivatalba menő hajdu vette észre. Nagy ámulatára a külső ajtókat nyitva találta. Megrökönyödése csak fokozódott mikor belépve a Wertheim szekrény vasajtóját szintén tárva nyitva találta. A szekrény teljesen üres volt. Azonnal lélekszakadva sietett Raik Imre főbíróhoz, kinek a látottakat elbeszélte. A főbíró is nem kevésbé döbbenette meg a váratlan szenzáció híre. Azután sürgönyözött a debreceni ügyészségnek és a bősörményi járás főszolgabírójának, kinek a kerületébe Hajdudorog is tartozik. Nemes Zoltán főszolgabíró a vizsgálat megejtése végett nyomban a helyszínre utazott Balázs Lajos bősörményi csendőrmester kíséretében.

A vizsgálat.

A vizsgálat szintén megállapította, hogy a betörés minden külérőszak nélkül az eredeti kulcsok segítségével lett végrehajtván. A hivatalos helyiségben nem találtak semmi nyomot, mely a vizsgálatnak irányt szabott volna, csupán egy zöld papírba csomagolt kulcsot.

Ezekután előhívták Molnár Imre esküdtet, a helyettes pénztárnokot, akinek gondjára volt bízva a pénztár, ebből kifolyólag a pénzszekrény kulcsa, valamint a hivatalos helyiségnek a kulcsai.

Molnár Imre csakhamar megjelent. Viselkedése által azonban már kezdetben maga felé irányította a gyanút és egyáltalában a lehető legkönyösebben, sőt mondhatni enikusan viselkedett. A másokat — kiket a betörés pedig kevésbé érint — olyannyira megdöbbenő hírt ő egészen egykedvűen fogadta.

A kulcsokra és a nyitott ajtókra vonatkozólag a hozzá intézett kérdésekre azt vallja, hogy tegnap este hivatalából távozván, mindent a leggondosabban bezárt, a Wertheim szekrénynek mindhárom tolózáját ráfordította. Azután a kulcsokat felöltőjének külső zsebeibe rakta. Ezt a felöltőt otthon egyszerűen a külső szobájában a fogásra felakasztotta. Azt mondja továbbá, hogy valaki onnan kilophatta a kulcsokat és így könnyűszerrel véghezvihette a betörést.

Arra a kérdésre pedig, hogy ki lehetett a tettes — ő már szemből az igazi bűnösök methódusát követve felkiáltott „én nem voltam, ha mindjárt felakasztanak is.” Ebből a vizsgálat vezetői épp úgy, mint minden józan felfogású ember, nem egy ártatlanul gyanúsított ember felháborodását érezték ki, hanem sőt ellekezőleg egy még evel a közömbös kérdéssel is sarokba szorított, úgy lehet — talán bünrészes egyén védekezését olvasták ki. Ebben a perben ugyan nem lehet tudni semmi bizonyosat, éppen azért mi is a legtárgyilagósbab csupán a különös és igen gyanús körülmények által mindenki gondolkodásában úgy szólván kikényszerített konzekvenenciákat regisztrálni.

A helyettes pénztárnok.

Molnár Imre esküdt, ki az elmult napokban a pénztárt kezelte, teljesen vagyontalan ember. A főpénztárnok Tóth Mihály betegsége miatt két napi szabadság időt kapott, így a községi gyűlés Molnár Imrét bízta meg a pénztári teendők ellátásával. Már itt a közgyűlésen is sokan ellenezték megbízását, kiindulva abból, hogy teljesen vagyontalan és ennélfogva vagyoni jogi felelősség nem illetheti, mely pedig egy olyan elég nagy forgalmu pénztárnál, mint a dorogi, okvetlen megkívánható. Ennek dacára a közgyűlés többsége megajándékozta Molnár Imrét bizalmával, mert jóra való szorgalmas embernek tudták.

A megindított nyomozás.

Eddig egy kést rejtély az egész betörés. Hogyan nyithatták ki az eredeti kulcsokkal a Wertheim szekrényt, a hivatalos helyiségek ajtóit? Csakis a helyettes pénztárnok kulcsainak kellett közreműködni. Ki lophatta ki a zsebéből, mikor saját bevallása szerint az éjszaka tudtával nem járt senki a házában. De ha kilophatta is, miként lehetett, a tettesnek annyi ideje, hogy egy rövid éjszakán, három felé törjön be. Először jó előre haladt éjben, — mert csak ilyenkor működhetik — kilopja a kulcsokat, szokkal a legesekélyebb zaj nélkül betörjön az adópénztárba, elraboljon, minden értékest és elvihetöt — aztán meg ugyanakkor visszahelyezi előbbi helyeire a kulcsokat. Hát nem rejtély ez? A hatóság is tanáctalannul áll ezzel a titokzatos esettel szemben.

Mindenekelőtt a csendőrség óriási mérvű nyomozást indított, mely kiterjed az egész országra, sőt a határállomásokra és a magyar kikötőhöz a legerélyesebb hangu felhívás

ment, hogy minden az országot készülő egyén szemellett tarthassék. Másodsorban pedig Hajdudorogon indult meg a széleskörű vizsgálat. A helyettes pénztárnokot a délután folyamán is több részlet kérdésre nézve kihallgatták, mind ez azonban nem oszlathatta el a személye iránt támadt gyanút. Különben remélhető, hogy már a legközelebbi napokban valamilyen szenzációs fordulat kapcsán teljes világosság fog kiderülni ebbe a titizatos, megfoghatatlan bűntettben.

A délutáni órákban a rovatosolás megajtése céljából a debreceni pénzügyigazgatóság részéről künjárt Lenczés Mihály pénzügyi titkár, ki a kirabolt összeget szintén aanyiban állapította meg a könyvekből.

A főszolgabíró különben a történetek után Molnár Imre mellőzésével ideiglenesen Görög Miklós közgyámot bízta meg az adópénztári teendők elvégzésével.

A főbíró lemond.

Raik Imre Hajdudorog főbírája is lemondott. Szükségesnek látjuk azonban megjegyezni, hogy ő nem a betörési ügyből kifolyólag mondott le. Lemondás már rég elhatározott dolog. Helyetteséről a hétfői közgyűlés fog gondoskodni.

32.500 korona.

Végül megemlíjük, hogy az ottani előjárás néhány tagja részére ma 32.500 összeget küldtek postán Debrecenből. Ha véletlenül ezt is a községi Wertheim-szekrényben helyezik el, a batoró horribilis összeghez jutott volna.

TAVIRAZO.

Magyar-osztrák kiegyezés.

Budapest, szeptember 21. A szakelőadók becsi tanácskozásai minden esetre sok tekintetben tisztázták már a kiegyezés kérdését. Legalább is annyiban, hogy az álláspontok mindkét részről precizirozva vannak. Az eddigi konferenciák azt a benyomást keltik, hogy a szakbizottságok a kiegyezés egész anyagára ki fognak terjeszkedni és csak ennek befejezése után lesz megállapítható, sikerült-e a két ellentétes álláspont megegyeztetése, vagy sem minden irányu kombináció korai addig.

Nagy bélyeglopás

Pétervár, szept. 21. A császári bélyeghatalomban lopásnak jöttek a nyomára; 9500 rubel értékű bélyegeket loptak. A tettesek úgy látszik az ablakon hatoltak be a helyiségbe és a helyi viszonyokkal ismerősök voltak.

Bolgárország mozgósít.

Konstantinápoly, szeptember 21. A porta értesítette a nagyhatalmak közmányait arról a hírről, hogy Bulgária általános mozgósítást tervez. Az egyes kormányok a hírt megfogadták.

Trieszti tüntetések.

Trieszt, szept. 21. A liberálisok, szocialisták és patrioták tüntetése ma megismétlődtek. A Chiocchia-téren és Wenezzián dr a városi tanács alelnöke lakása előtt csoportosulások történtek, amelyeket az őrség szétoszlatozott. 30 nál több személyt letartóztattak.

Fiacskája halála miatt.

Nagyvárad, szept. 21. Magyary Adorján itteni dugszdag földbirtokos ma este fiacskája halála feletti bánatában mellbe lötte magát. Nyomban meghalt.

Meggyilkolt földbirtokos.

Miskolc, szeptember 21. Kanocky János földbirtokost és nejét Sziklahlom határában hóbor cigányok megtámadták és mindkettőjüket meggyilkolták. A szekerük elé fogott lovaikat elvitték. A csendőrség nagy eréllyel nyomoz.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, szept. 21.

Az izraelita ünnepek miatt zárva!

Törvénykezés.

Bércsi utolsó fogása. Közvetlenül a dunai kapitánysághoz való áthelyezése előtt az öngyilkos rendőrtanácsoshoz beállított Bachruh váci utcai ékszerész azzal a panaszszal, hogy egy 1600 koronás gyűrűje eltűnt. A tanácsos nyomban kiszállt egy detektív kíséretében a helyszínre, ahol az irodába idézte a személyzetet. Mindegyikhez kurta kérdéseket intézett és mikor végére járt a kihallgatásnak, egy H. J. nevű fiatalemberre mutatott e szavakkal:

— Ön a tolvaj.

A többiek kimentek, a delikvens bentmaradt. De lehetetlen volt egy szóvillomást is kicsikarni az elegáns és rokonszenves fiatalemberből. A házkutatás sem volt eredményes. A megbélyegzett alkalmazottat nyomban elküldte a főnöke. Két hét múlt el az eset után, amikor megjelent Bachruh boltjában egy kereskedő, aki értékesíteni óhajtott egy drága gyűrűt. A gyűrű éppen az ékszer volt. Kiderült, hogy H. J. volt az aki a gyűrűt a kereskedőnek eladta.

Bírósági kirendelés. Az igazságügyi miniszter a debreceni törvényszék területére vizsgálóbíróvá rendelte ki Szoboszlav Sándor kir. törvényszéki bírót.

Közgazdaság.

Szállítás a honvédségnek.

— szeptember 21.

A budapesti 4-ik hadtest parancsnokság a pilliscsabai, újvidéki és sombri honvédség zab és kenyér szállítására pályázatot irt ki. Az ajánlatok október 9-ig nyújtandók be.

Az érdekeltek figyelmét a debreceni kereskedelmi és iparkamara ezennel felhívja a kassai III. honvédkerületi parancsnokság által közzétett árlejtésére; versenytárgyát képezi: a III. honvédkerületi, szatmári, m.-szigeti, nagykarolyi, nyiregyházi és munkácsi ezrednek kenyér és zab szállítására. Az ajánlatok 1906. év Szatmárnémetire, M.-Szigetre, Nagykaroly október 23-án d. e. 9 óra. Nyiregyházi október 23-án d. e. 9 óra. Munkácsra október 26-án d. e. 9 órájára nyújtandók be. Az ajánlatok: a szatmári, m.-szigeti és nagykarolyi ezredék szükségletére nézve a szatmári, a nyiregyházi ezredék szükségletére nézve a kassai, a munkácsira nézve a munkácsi honvédezed keze lesi irodájába küldendők.

Szerkesztői-posta.

Szobrok, stb. Örömmel közöljük s időnkint figyelemmel leszünk a megjegyzésre is. Szives üdvözet!

B. J. Gy. Előbb más feladatokat kell lerónunk, de ez is jön, mihegyt lehet.

F. E. Köszönjük szép cikkét. Kíváncsian várjuk a többiekét is. B-ky barátunknak is szives üdvözetünket és köszönetünket küldjük. Közelebről megy neki az ígért levél.

P. G. A verselési technikában föltűnően ügyes és a gondolatai is érdemesek arra, hogy a rimbe öntessennék. De még igen szívül fejezi ki magát. Később

bizonyosan jobbakat fog írni. Ezeket nam illeti még meg a nyzmdafesték.

—h—ő. A rovatvezetővel sziveskedjék megbeszélni, mert amaz sokkal jobb a mostaninál, ámbár ez is könnyedén van megírva s eselleg jönni fog.

Magyar királyi államvasutak menetrendje.

Debrecenből indul:		óra	perc	
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30	
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel.	8	57	
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30	
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35	
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—	
Csak Szatmár (gyorsvonat)	d. u.	6	55	
Csak Szatmár teher v. sz. sz.	este	8	24	
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	17	
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51	
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22	
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	26	
	reggel	5	35	
	reggel	8	44	
	d. e.	8	09	
H.-Böszörmény	d. e.	8	16	
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	11	
felé	d. u.	11	20	
	d. u.	4	24	
	d. u.	4	47	
	este	7	—	
	este	7	07	
F.-Abony felé m. á. vasúttól	reggel	4	35	
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56	
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56	
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16	
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35	
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51	
Debrecenre érkezik:				
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50	
A déli 12 ó. 06 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40	
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45	
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35	
Budapestről Debrecenbe indul:				
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25	
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—	
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35	
Az éjjel 10 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—	
(P.-Ladánygy. v. átszállással)	este	9	15	
Debrecenbe érkezik:				
Budapest felől (sznmőlyvenat)	d. u.	8	29	
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48	
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24	
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	2	29	
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46	
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46	
Szatmár—M.-Szigetről — — —	d. u.	4	12	
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11	
Szatmár felől — — —	este	6	40	
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19	
Kassa—S.-A.-Ujhely—Szerencs	d. e.	11	31	
	vásártérré —	reggel	7	33
B.-Sz.-Mihály	mávasuthoz	d. e.	7	40
H.-Böszörmény	vásártérré —	este	6	22
felől	mávasuthoz	este	6	28
	vásártérré —	d. u.	3	29
	mávasuthoz	d. u.	3	35
F.-Abony felől vásártérré —	d. u.	7	44	
F.-Abony felől m. á. vasúthoz	d. u.	7	54	
O.-Kócs—Polgár felől vás. tér.	reggel	5	25	
O.-Kócs—Polgár felől máv.-hoz	reggel	5	35	
Derecske—Nagy-Léta felől —	reggel	7	15	
Derecske—Nagy-Léta felől —	d. u.	3	18	

Schuller Sámuel

szoba-, czimfestő, tapetirozó
és fényező

Debrecen, Simonffy-utca 25. sz. a.

Felvállal új épületek, lépcsőházak és
diszletek festését. — Izléses cégfeli-
ratokat, tapetirozást és mindenféle
fa- és vasbutor fényezéseket a leg-
divatosabb kivitelben és
legjutányosabb árban.

Ilyen még nem volt soha!!

Nyerhet

több százezer koronát

1, 2, 3 koronával! 441-30-8

Nem nyeres esetén

a pénze megtérül!

— Siessen tehát a —

SZERENCSEBANK

Csapó-utca 11. számú irodájába,
(Sümechy vaskereskedő házába.)

Huzás minden héten!

Hirdetések
művészi illusztrálása,
szövegezése,
eredeti tervezek ki-
dolgozása és elége-
ges költségvetések
teljesen díjtalanul.

GOLDBERGER AV.
BUDAPEST, VACI-UTCA 20. — HIRDETÉSI IRODA.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENŐCS,

mely az arcot tisztítja, fehériti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkotórész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toilett szappa-
nok a kenőcs haszná-
lathoz

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arcpor
három szíjben, fehér, rózsás és szíj
1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

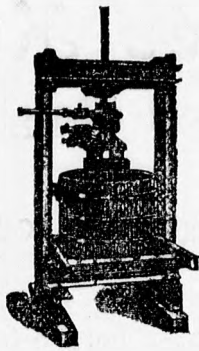
Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Jóna és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárában
Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárban

Egy tégely ára
1 kor. 4 fillér.

Egy kis tégely
ára 70 fillér.

Ursus

Az Ursus borsajtó a
kolozvári mezőgaz-
dasági kiállításon
dísz oklevéllel lettek
— kitüntetve. —

a legökéletesebb szabadalmazott
borsajtó, felsőnyomással három át-
tétellel. **Vasgerendaszervezet,**
legmagasabb nyomó képesség, a
tököly egy darabban leemelhető;
a mint vasrészekkel nem érintke-
zik ezáltal a bor megfeketedése
kizárva. — Könnyű kezelés kevés
munkaerővel,

Honi gyártmány, szőlőszeti, borászati és pincészeti eikkekről, valamint,
vadászfegyverekről és vadászati felszerelésekről képes árlap ingyen és bér-
mentve. — Lőpor árusítás. 416.x11.

Tóth Gyula vas nagykereskedő Debreceen.

LÁSZLO JOZSEF

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK.
számlák,
ZÁRSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.

a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.

A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsajtóval felszerelt

KÖNYVNYOMDA,

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOK

izlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.

HIRDETÉSEK

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvétetnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Helyben:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 kor.
Negyed évre . . . 3 kor.

Vidéken:

Egész évre . . . 20 kor.
Fél évre . . . 10 kor.
Negyed évre . . . 5 kor.

Legjobb szabásu
glace, svéd és szarvasbőr
keztyük
Schön Sándor
keztyü, kötszer és orvosi műszertárában
DEBRECEN,
Piac-u. 12. (Stenczinger-ház.)

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil féle viasz kenőcs keménypadló számára.
Keil-féle „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

KONTSEK GÉZA cégnél **DEBRECEN.**

A perselyek az Iparbank kirakataiban láthatók.

A Debreczeni Ipar- és Kereskedelmi Bank

a takarékoságot elősegítendő

mindenkinek, ki betevőink sorába lépni hajlandó,

egy acélból készült, csinos

Takarék-gyűjtő szekrényeket

ad kölcsön, ha első betétként 5 koronát fizet be, mely összeg a betevő tulajdonát képezi és betéti könyvet kap róla és kamatozik.

A takarékgyűjtő szekrényeket

zárva kézbesítjük teleinknek és csak egyedül mi nyithatjuk ki; szükséges tehát, hogy havonként legalább egyszer elhozzák azt hozzánk, hogy az összegyűlt legkisebb összegeket is átvegyük és kamatoztatás véget a betétkönyvbe bejegyezhessek,

Ha csak 20 fillért becsusztat naponta a perselybe, csodálkozni fog, hogy mily összegre nő az rövid 5 év alatt is

Tájékozással szolgáljon a következő táblázat:

	Tőke	Kamat	Osszesen
20 fillér naponként 5 év alatt növekedik	365.—	37.98	402.08
40 " " " 5 " " "	730.—	75.96	805.96
60 " " " 5 " " "	1095.—	113.94	1208.94
80 " " " 5 " " "	1460.—	151.92	1611.92
1 kor. " " 5 " " "	1825.—	189.90	2014.90
2 " " " 5 " " "	3650.—	370.80	4029.80

Kérjen tehát ily

Takarék-perselyt

a Debreceni Ipar- és Kereskedelmi Banktól.

Férfi-, fiu- és gyermek-ruhák

legelőnyösebb bevásárlási forrása

Neumann M.

es. és kir. udvari ruha szállító

Debrecen, Piac-utca 51. sz.

Magy. kir. főpostával szemben.

387-30-7